

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

ołtarza głównego pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej z kościoła p.w.
Wniebowzięcia N.M.P.
w Sławnie.

Autor Programu Prac
mgr Jakub Bałtowski

OPOCZNO 2023

DZIEŁO KONSERWATORSKIE I DOKUMENTACJA CHRONIONE PRAWEM AUTORSKI

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

1.0. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

NR REJESTRU ZABYTKÓW

NR INW. ZBIORU

NR INW. PRACOWNI KONS.

B / 214 / 1-10

1.1. DANE PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC

RODZAJ; OŁTARZ.

TEMAT; Program Prac Konserwatorskich

AUTOR, WARSZTAT, SZKOŁA; późny barok, neobarok

SYGNATURA; brak

INSKRYPCJE; brak

DATOWANIE; II poł. XVIII w./II poł. XIX w.

LOKALIZACJA / MIEJSCE PRZECHOWYWANIA; kościół p.w. Wniebowzięcia NMP w Sławnie, Plac Kościelny 8, 26-332 Sławno.

WŁAŚCICIEL / UŻYTKOWNIK; parafia p.w. św. Wniebowzięcia NMP w Sławnie

WYMIARY

wys. - ok. 630 cm., szer. - 660 cm., mensa - 100 x 280 cm

wysokość, szerokość, grubość (głębokość) - w przypadku cegieł podać podstawowe wymiary

TECHNIKA; Ołtarz drewniany polichromowany i złożony, typu architektonicznego, jednokondygnacyjny, trójosiowy z bramkami.

WCZEŚNIEJSZE KONSERWACJE (LUB RENOWACJE): TAK NIE

WCZEŚNIEJSZE DOKUMENTACJE: TAK NIE

.....
liczba stron tekstu, fotografii, rysunków itp.

.....
daty i miejsca wykonania

.....
miejsca przechowywania

1.2. ZMIANA DANYCH PO ZAKOŃCZENIU PRAC

Nie dotyczy

1.3. DANE O REALIZACJI KONSERWATORSKIEJ

INWESTOR I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA;

ZLECENIODAWCA; parafia p.w. św. Wniebowzięcia NMP w Sławnie

WYKONAWCY PRAC; Jakub Bałtowski, 26-300 Opoczno, ul. Dworcowa 3.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

KIEROWNIK; -

SKŁAD ZESPOŁU; -

RODZAJE BADAŃ ORAZ ICH WYKONAWCY; -

INSPEKTORZY NADZORU, RZECZOZNAWCY I KONSULTANCI; nie dotyczy.

ZABIEGI W KOLEJNOŚCI WYKONANIA;

W marcu 2023 przeprowadzono oględziny ołtarza. Na ich podstawie sporządzono niniejszy Program Prac Konserwatorskich. Opracowanie wykonano w marcu 2023 r.

CZAS TRWANIA PRAC; marzec 2023 r.

1.4. DANE O PROGRAMIE PRAC

LICZBA: STRON TEKSTU 10, FOTOGRAFII 10, (1 płyta DVD)

inne rodzaje dokumentacji (podać technikę wykonania)

AUTOR DOKUMENTACJI mgr Jakub Bałtowski.

DATA I MIEJSCE WYKONANIA marzec 2023 r., Opoczno.

MIEJSCE PRZECHOWYWANIA

1 egz. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi.

1 egz. parafia p.w. św. Wniebowzięcia NMP w Sławnie.

1 egz. mgr Jakub Bałtowski, 26-300 Opoczno, ul. Dworcowa.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

• Opis ikonograficzny

Typu architektonicznego, jednokondygnacyjny, trójosiowy z bramkami. Retabulum złożone z części środkowej ujętej para złożonych, korynckich kolumn i dwóch części bocznych w formie silnie wysuniętych do przodu, ażurowych portyków, wspartych na kolejnych dwóch parach kolumn, wieńczących bramki. Środek retabulum wypełniony grupą Wniebowzięcie MB w otoku główek aniołków i obłoków, flankowaną parą dużych aniołów stojących na wolutowych wspornikach. Na zasłonie współczesny obraz św. Geroncjusz. Cztery prześwity arkad wypełnione figurami świętych wspartych na podstawach w kształcie ściętych ostrosłupów, zdobionych spływami wolutowymi. Po prawej od środka: św. Stanisław Kostka i św. Wojciech(?), po lewej św. Alojzy i św. Mikołaj. W zwieńczeniu retabulum pełne belkowanie, gierowane nad kolumnami z fryzem zwieńczonym pasami ornamentów - kostkowego i kimationu jońskiego. Odcinki belkowania nad portykami dekorowane podwieszonymi draperiami, zwieńczone od wewnątrz przerwany, półkolistymi odcinkami gzymsów, od zewnątrz wazonami. Zwieńczenie w kształcie półkolistej niszy, w której na niebieskim tle przedstawienie Koronacji MB. Powyżej na tle promienistej glorii, srebrzona gołębica z rozpostartymi skrzydłami. Nisza okolona wolutami wypełnionymi akantem płomienistym, zwieńczona muszlą. Po bokach sceny siedzące na srebrzonych obłokach postacie aniołków z uniesionymi rękami i skrzydłami. Kolumny wsparte na spiętrzonych cokołach dekorowanych płycinami wypełnionymi motywem esownic z ornament liściastego. Tabernakulum w formie baldachimu. Mensa prostopadłościenna wypełniona współczesnym obrazem. Zasuwa ołtarzowa to współczesny obraz z końca XX w.

• Technika wykonania

W sensie konstrukcyjnym ołtarz składa się z drewnianej mensy z blatem, drewnianej predelli, nastawy i zwieńczenia (glorii) wykonanych z desek sosnowych gr. ok. 28 mm łączonych klejonymi połączeniami równoległymi wzdłużnymi (ten typ połączeń występuje w całej konstrukcji ołtarza). Drewniane elementy skrzyniowe łączono stolarskimi połączeniami półkrzyżowymi płaskimi, ze złączami zakładkowymi płetwowymi wzmocnionymi kołkami. Na tę konstrukcję nałożone zostało bogato profilowane, gierowane listwowanie.

Tła ołtarzowe wykonane zostały z szerokich, desek, tworzących po środku płytką półkolistą niszę mieszcząca rzeźbiarską grupą Wniebowzięcie MB.

Wszystkie licowe powierzchnie ołtarza pokryte zostały gruntem kredowo - klejowym, na którym wykonano zarówno złocenia jak i polichromię. Złocenia zostały

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

wykonane w technice pozłacania na czerwonym, bolusowym pulmencie na " poler " złotem w płatkach o wymiarach ok. 80 x 80 mm. Potem zostały przezłoczone szlagmetalem

Polichromia olejna – marmoryzacja dwukolorowa; zielona i ceglasto-brązowa, karnacje postaci polichromowane naturalistycznie.

- **Wnioski i założenia konserwatorskie**

Celem prac konserwatorskich jest umocnienie konstrukcji obiektu i przywrócenie w miarę możliwości, pierwotnych wartości artystycznych. Przez przywrócenie pierwotnych wartości artystycznych należy rozumieć odtworzenie jego wyglądu, nie tyle z czasów jego powstania tj. z XVIII w. a z momentu jego ostatniej aranżacji wykonanej w wieku XIX. W związku z powyższym założeniem należy liczyć się ze zmianą kolorystyki - przywrócenie czarnej, XIX w., kolorystyki ołtarza, podobnie jak to miało miejsce w przypadku wcześniej konserwowanych ołtarzy bocznych, oraz pierwotnego blasku i kolorytu złocień, zmiana zasięgu złocień. Wykonane przez konserwatora Jana Dobrzyńskiego w 2013 roku odkrywki wykazały istnienie jako I warstwy chronologicznej, polichromii w kolorze czarnym, pochodzącej zapewne z XIX w.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

- **Konstrukcja**

Wykonana z drewna sosnowego znajduje się w złym stanie technicznym. Przede wszystkim występują charakterystyczne dla tego typu obiektów uszkodzenia powstałe na skutek osłabienia połączeń stolarskich (mikrobiologiczny rozkład kleju stolarskiego), wieloletniej działalności owadów, zniszczenia powstałe na skutek oddziaływania wilgoci, oraz uszkodzenia mechaniczne widoczne zwłaszcza w miejscach łączeń płyt, oraz tzw. "osiadania" konstrukcji pod wpływem ciężaru własnego. Wymaga to wykonania typowych, dla skali tego obiektu, prac stolarsko - konserwatorskich, wzmacniających i stabilizujących. · Osobnym problemem jest skuteczne wykonanie prac dezynfekcyjnych mających na celu zniszczenie owadów żerujących głównie na wykonanych z drewna lipowego elementach dekoracyjnych obiektu. Stwierdzono, że drewno zostało zaatakowane, przez kołatka (Anobium punctatum).

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

- **Aplikacje rzeźbiarskie**

Wykonane z drewna lipowego znajdują się w bardzo złym stanie technicznym. Większość aplikacji jest mocno zniszczona przez drewnojady. Stwierdzono, że drewno zostało zaatakowane, przez co najmniej dwa rodzaje owadów: kołatka (*Anobium punctatum*). Widoczne są aktywne (żywe) larwy kołatki.

Podstawowym zadaniem jest skuteczne wykonanie prac dezynfekcyjnych mających na celu zniszczenie owadów.

- **Grunty**

Obecnie ołtarz jest w kolorze zielonym i brązowo-czerwonym, marmoryzowany. Na podstawie wykonanych odkrywek stwierdzono istnienie I warstwy chronologicznej polichromii w kolorze czarnym. Na wszystkich licowych powierzchniach konstrukcyjnych oraz rzeźbionych aplikacjach znajdują się grunty kredowo-klejowe. Są to grunty wykonane w II połowie XIX w. podczas odnawiania obiektów. W czasie tych prac usunięto zapewne całkowicie oryginalne grunty, wraz ze złoceniami i polichromią.

- **Złocenia**

Stwierdzono istnienia I warstwy chronologicznej złocień wykonanych złotem płatkowym w technice złocenia pulmentowego. Na podstawie analizy makroskopowej użytych materiałów można jednoznacznie stwierdzić, że istniejące złocenia nie są oryginalne i zostały wykonane w II połowie XIX w. podczas odnawiania ołtarza. W czasie tych prac usunięto całkowicie oryginalne grunty, wraz ze złoceniami i polichromią. W późniejszym czasie, wszystkie elementy złoczone złotem płatkowym, zostały pokryte szlagmetalem, po uprzednim przeszlifowaniu i pokryciu gruntem olejnym. Jako zadawalający, stan zachowania oryginalnych złocień można określić na ok. 10-15%.

Na podstawie wykonanych w 2015 r. odkrywek można stwierdzić występowanie następujących warstw stratygraficznych;

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

- I. Drewno sosnowe i (lub) lipowe
- II. Warstwa gruntująca kredowo-klejowa
- III. Warstwa pulmentu
- IV. Warstwa złota płatkowego
- V. Warstwa podkładu olejnego kremowego
- VI. Szlagmetal (i złotol)

• Polichromia

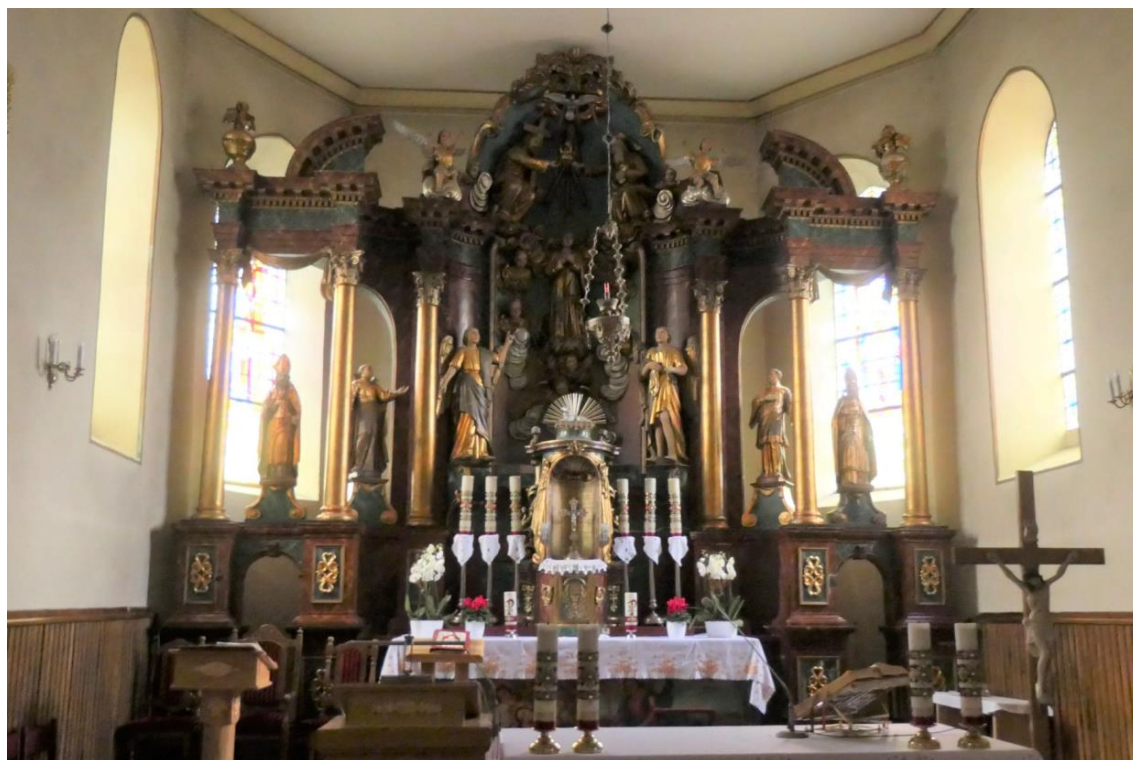
Stwierdzono istnienie I warstwy chronologicznej polichromii w kolorze czarnym. Jest to polichromia wykonana w II połowie XIX w. podczas odnawiania. W czasie tych prac usunięto całkowicie oryginalne grunty wraz ze pierwotnymi złoceniami i polichromią. Na podstawie wykonanych, wstępnych odkrywek można stwierdzić występowanie następujących warstw stratygraficznych;

- I. Drewno sosnowe i (lub) lipowe
- II. Warstwa gruntująca kredowo-klejowa
- III. Warstwa temperowa czarna
- IV. Warstwa temperowa czarna
- V. Warstwa podkładowa olejna kremowa
- VI. Warstwa współczesna - marmoryzacji olejna zielona i ceglasta.

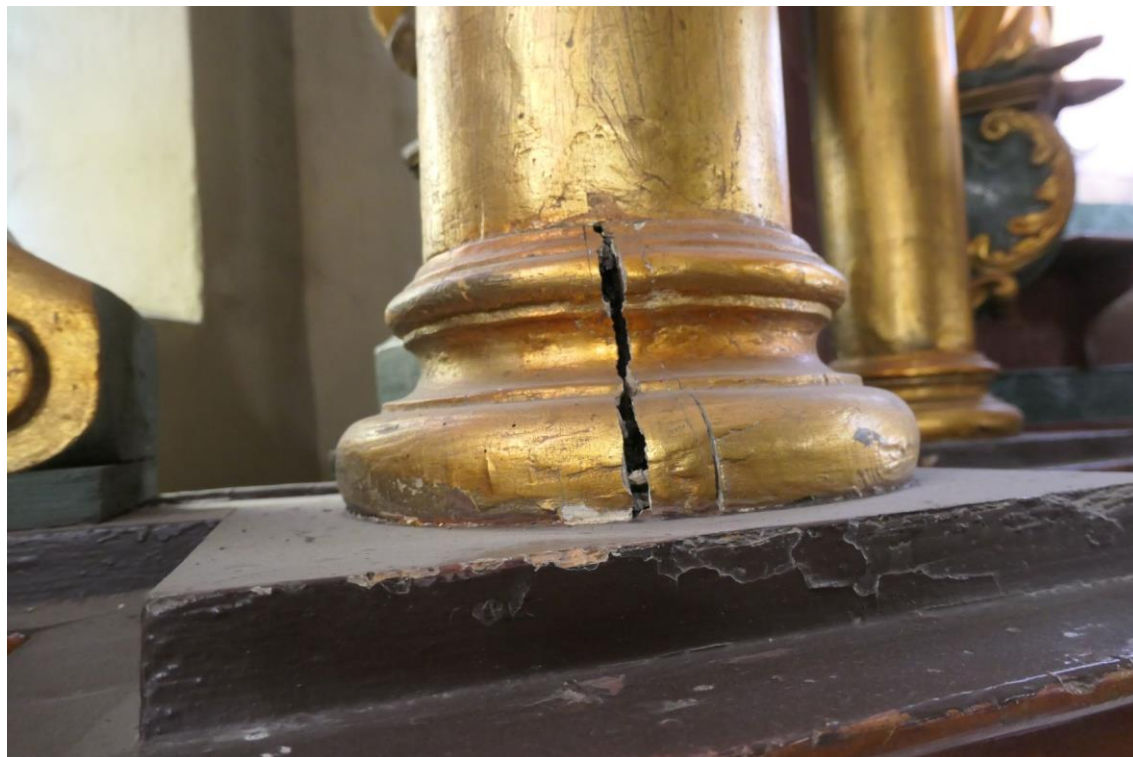
Pierwotnie użyte materiały (na podstawie analizy makroskopowej)

1. Drewno sosnowe
2. Drewno lipowe
3. Klej glutynowy
4. Kreda
5. Gwoździe stolarskie stalowe
6. Elementy metalowe
7. Szlagmetal
8. Szelak
9. Farba olejna
10. Złotol

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

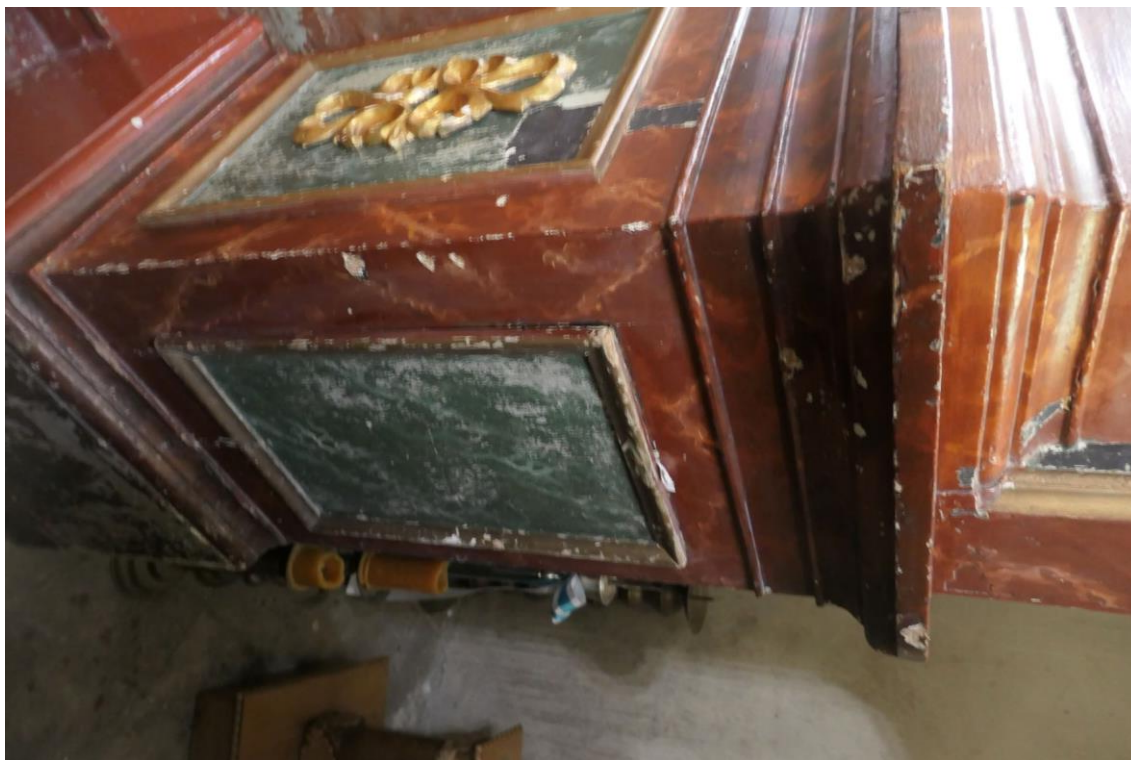

1. Ołtarz- widok ogólny

2. Baza kolumny-stan zachowania.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

3. Cokół -stan zachowania.

4. Bramka obejścia- stan zachowania.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

5. Złocenia na kolumie-śtan zachowania.

6. Odkrywka na predelli.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

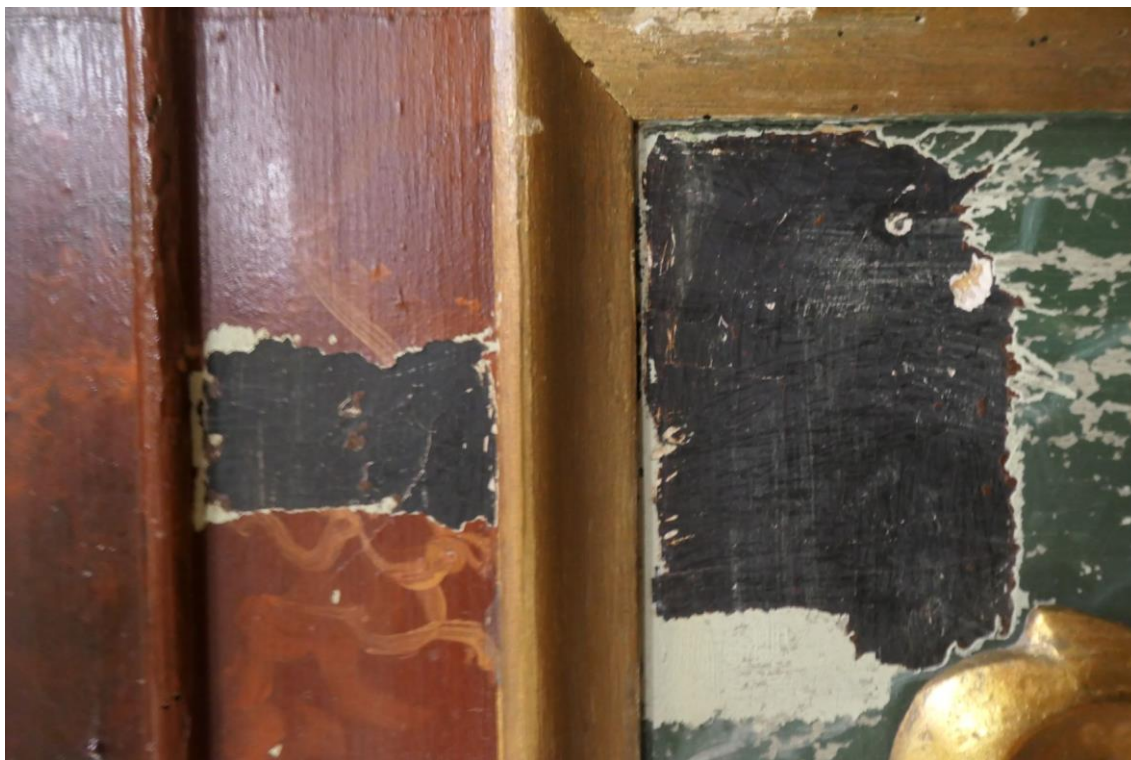

7. Odkrywka na predelli.

8. Odkrywka na pilastrze.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

9. Odkrywka na płycinie cokotu.

10. Odkrywka na podstawie rzeźby.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

Stratygrafia warstw technologicznych na predelli

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką	Grubość warstwy
I.	I	Drewno sosnowe	
II.	I	Zaprawa kredowo klejowa	
III.	II	Warstwa barwna czarna XIX w.	Cienka < 0,15 mm
IV.	II	Warstwa barwna brązowa, XX w	Cienka < 0,1 mm
V.	V	Warstwa barwna kremowa, olejna	Gruba < 0,5 mm
VI.	VI	Warstwa goldmetal – mosiądz w płatkach	Gruba < 0,5 mm

Stratygrafia warstw technologicznych na cokole

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką	Grubość warstwy
I.	I	Drewno sosnowe	
II.	I	Zaprawa kredowo klejowa	
III.	II	Warstwa barwna czarna XIX w.	Cienka < 0,15 mm
IV.	II	Warstwa barwna czarna, XX w	Cienka < 0,1 mm
V.	V	Warstwa barwna kremowa, olejna	Gruba < 0,5 mm
VI.	VI	Warstwa goldmetal – mosiądz w płatkach	Gruba < 0,5 mm

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

Stratygrafia warstw technologicznych płycinie cokołu-złocenia

Nr warstwy	Faza chronologi	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką	Grubość warstwy
I.	I	Drewno sosnowe	
II.	I	Zaprawa kredowo klejowa	
III.	II	Pulment kolor czerwono-brązowy – XIX w	Cienka < 0, 15 mm
IV.	II	Złoto płatkowe – XIX w	Cienka < 0,1 mm
V.	V	Warstwa barwna kremowa, olejna- XX w	Gruba < 0,5 mm
VI.	V	Warstwa goldmetal - mosiądz w płatkach -XX w	Gruba < 0,5 mm

Proponowane postępowanie konserwatorskie

- Całkowity demontaż obiektu – tylko ten sposób można dotrzeć do odwrocia, ocenić stan zachowania konstrukcji, skutecznie wykonać zabiegi dezynfekcyjno-dezynsekcyjne i konserwatorskie. Demontaż stwarza jedyną okazję wykonania konstrukcyjnych prac konserwatorskich niemożliwych do wykonania od strony licowej.
- Przewiezienie ww. elementów do pracowni.
- Odkurzanie konstrukcji odkurzaczem przemysłowym, zwłaszcza jego wewnętrznych elementów.
- Wykonanie szczegółowych odkrywek - opracowanie skutecznego sposobu usuwania przemalowań i zabrudzeń znajdujących się na licowych powierzchniach polichromowanych, oraz złożonych. Ustalenie pierwotnej kolorystyki z uwzględnieniem wniosków wynikających z wykonanych wcześniej konserwatorskich prac badawczych.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

- Usunięcie przemaalowań i gruntów w sposób mechaniczny i chemiczny, w zakresie potrzebnym do uzupełnienia i rekonstrukcji złocień.
- Prace dezynfekcyjne i dezynsekcyjne – wszelkie aplikacje zdjęte obiektów będą poddane działaniu środków chemicznych w szczelnych komorach foliowych. Konstrukcja ołtarza zostanie potraktowana odpowiednim środkiem chemicznym zarówno od odwrocia jak i od lica, po usunięciu przemaalowań a następnie szczelnie owinięta folią na czas karencji środka chemicznego.
- Prace stolarsko – snycerskie będą polegały na wzmocnienie i uzupełnieniu konstrukcji, wstawianiu tzw. fleków w miejscach pęknięć płyt i konstrukcji, sklejeniu na nowo osłabionych połączeń stolarskich. Uzupełnienie snycerki; ewentualne nasycenie elementów osłabionych (żywicą chemoutwardzalną.
- Prace stolarsko – snycerskie przy aplikacjach będą polegały na wstawianiu tzw. fleków w miejscach pęknięć i ubytków.
- Nasycenie zdestruowanego działalnością owadów drewna rzeźb i aplikacji żywicą Paraloid B72, lub żywicą chemoutwardzalną.
- Rekonstrukcja zaprawy.
- Aranżacja i rekonstrukcja złocień.
- Konserwacja polichromii rzeźb
- Aranżacja i rekonstrukcja polichromii (monochromii) konstrukcji ołtarzowej.
- Scalenie kolorystyczne.
- Przewiezienie elementów ołtarza do kościoła w Sławnie
- Montaż

Omówienie technologii i proponowanych do zastosowania materiałów

Przemalowania będą usuwane mechanicznie, oraz za pomocą środków chemicznych, takich jak rozpuszczalniki organiczne, czy też środki do spulchniania starych warstw farby.

Grunty będą usuwane w sposób mechaniczny po wcześniejszym ich zmiękczeniu.

Do dezynfekcji i dezynsekcji zostaną użyte prep. „Xirein „i „Hylotox „

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

Prace ciesielsko-stolarskie przy konstrukcji ołtarza prowadzone będą techniką zbliżoną do oryginalnej, zastosowanej podczas ich budowy – w miarę potrzeb odtwarzane będą oryginalne połączenia stolarskie.

Wszystkie uzupełnienia stolarsko-snycerskie wykonane będą metodą wklejania tzw. „fleków” z drewna tożsamego z oryginalnym. Podstawowym klejem użytym do tego typu prac będzie klej skórny. Użycie kleju innego typu jest ograniczone ze względu na późniejsze prace pozłotnicze.

Grunty pod złocenia wykonane będą w technice kredowo-klejowej.

Wszelkie prace pozłotnicze wykonywane będą złotem płatkowym tzw. podwójnym dukatowym 23,75 karat, w technice złocenia pulmentowego na "poler" i na „mat”. Złocenia zostaną wykonane na żółtym i czerwonym pulmencie.

Nie przewiduje się użycia materiałów zastępczych (goldmetal)

Rekonstrukcję polichromii (monochromii) wykonana będzie w technice akrylowej.

Przewidywane do zastosowania materiały;

1. Drewno sosnowe
2. Drewno lipowe
3. Xirein
4. Hylotox
5. Wkręty typu SPAX
6. Klej króliczy
7. Kreda szampańska
8. Kreda bolońska
9. Klej Rakoll
10. Damara
11. Szelak
12. Gwoździe stolarskie
13. Płótno Iniane
14. Pulment żółty “Lefranc et Bourgeois”
15. Pulment czerwony “Lefranc et Bourgeois”
16. Złoto płatkowe 80 mm x 80 mm, 23,75 karat.

Program Prac Konserwatorskich ołtarza głównego z kościoła w Sławnie.

OKREŚLENIE MIEJSCA WYKONYWANIA PRAC

Prace prowadzone będą w kościele w Sławnie (demontaż i montaż), oraz w pracowni, w Opcznie ul. Dworcowa 3.

TERMIN OSTATECZNEGO ZAKOŃCZENIA PRAC KONSERWATORSKICH:

31 grudnia 2024 r.

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99

Łódź, 23-08-2023 r.

WUOZ-ZRR.5144.112.2023.NK

Parafia Rzymskokatolicka pw.
Wniebowzięcia Matki Boskiej w Sławnie
pl. Kościelny 8
26 - 332 Sławno

POZWOLENIE NA PROWADZENIE PRAC KONSERWATORSKICH, RESTAURATORSKICH I BADAŃ KONSERWATORSKICH PRZY ZABYTKU WPISANYM DO REJESTRU ZABYTKÓW

Na podstawie art. 6 ust.1, pkt 2 lit a; art. 7 pkt 1; art. 36 ust.1 pkt 1 i 3 oraz ust. 3 i 5, w związku z art. 89 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840, ze zm.; dalej: u.o.z.o.z.) i z § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków z dnia 2 sierpnia 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775; dalej: k.p.a.)

Po rozpatrzeniu wniosku: Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie, pl. Kościelny 8, 26-332 Sławno

o udzielenie pozwolenia: na prowadzenie badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowym ołtarzu głównym z kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków pozwala

Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie na prowadzenie badań konserwatorskich oraz prac konserwatorskich i restauratorskich przy ołtarzu głównym z II poł XVIII w. (z elementami pochodzącymi z XVII w. oraz II poł. XIX w.) z kościoła parafialnego w Sławnie, wpisanym do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/214/1-3 decyzją z dn. 6.10.2014 r. znak: WUOZ-B.5140.56.2014.KKP wydaną przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, polegających na przeprowadzeniu badań konserwatorskich oraz kompleksowej konserwacji i restauracji ww. obiektu, zgodnie z załączonym do wniosku programem opracowanym przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki mgr Jakuba Bałtowskiego pt. *Program prac konserwatorskich ołtarza głównego pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej z kościoła p.w. Wniebowzięcia N.M.P. w Sławnie*, stanowiącym załącznik do niniejszej decyzji, oznaczonym pieczęcią urzędową organu.

Termin ważności pozwolenia: 31.01.2025 r.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź, tel.: 42 631 78 92, fax: 42 630 17 83
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
www.wuoz-lodz.pl

Parafia Rzymskokatolicka
pw. Wniebowzięcia NMP
Plac Kościelny 8
26-332 Sławno k. Opoczna

ks. kan. Grzegorz Tęcza

Administratorem danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.wuoz-lodz.pl RODO lub pod numerem telefonu: 42 631 78 92.

Pozwolenie niniejsze udzielone zostaje na następujących warunkach:

Art. 36 ust. 3 u.o.z.o.z oraz § 12 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków z dnia 2 sierpnia 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81):

1. Warunkiem wydania niniejszej decyzji jest obowiązek kierowania pracami konserwatorskimi i badaniami albo samodzielnego wykonywania tych prac i badań przez osoby spełniające wymagania o których mowa w art. 37a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dalej: u.o.z.o.z.);
2. Należy przekazać Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac albo badań, a w toku prac albo badań na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w punkcie 1. niniejszych warunków: a) imię, nazwisko i adres osoby, o której mowa w pkt 1, b) dokumenty potwierdzające spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a u.o.z.o.z., c) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 1, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo badaniami albo samodzielnego ich wykonywania;
3. Warunek sformułowany w pkt. 2 uważa się za spełniony w przypadku kierowania ww. badaniami albo samodzielnego ich wykonywania przez osobę wskazaną we wniosku o udzielenie pozwolenia i posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37a u.o.z.o.z., o ile do wniosku zostały dołączone wymienione w pkt. 2 dokumenty i informacje.
4. Należy niezwłocznie zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku;
5. Należy zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie podjęcia niżej wymienionych czynności przynajmniej 3 dni przed przystąpieniem do ich realizacji:
- rozpoznanie obiektu, przed przystąpieniem do usuwania wtórnych nawarstwień;
Po rozpoznaniu obiektu należy zwołać komisję konserwatorską.
6. Szczegółowe kwestie formalne i merytoryczne nie rozwiązane w programie załączonym do wniosku o udzielenie niniejszego pozwolenia wymagają rozstrzygnięcia na piśmie w porozumieniu z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
7. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, cofnięte lub zmienione w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań, prac lub innych działań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (art. 47 pkt 1 u.o.z.o.z);
8. W zakresie prowadzenia dokumentacji przebiegu prac i ich wyników zobowiązują wykonawcę do wykonywania dokumentacji fotograficznej rejestrującej poszczególne fazy prac, w sposób pozwalający na jednoznaczną identyfikację i przestrzenną lokalizację prowadzonych działań, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć;
9. Po zakończeniu prac w terminie 3 miesięcy od dnia ich zakończenia, należy przekazać do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi dokumentację konserwatorską, zgodną z standardami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków;
10. Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków uczestniczy w odbiorze częściowym i końcowym wykonanych prac, sprawdzając zgodność z udzielonym pozwoleniem.

Uzasadnienie

Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie zwróciła się z wnioskiem do Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o udzielenie pozwolenia na przeprowadzenie badań konserwatorskich oraz prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowym ołtarzu głównym z kościoła parafialnego w Sławnie. Wniosek z dnia 6.03.2023 r. (data wpływu: 8.03.2023 r.) był niekompletny. Został on uzupełniony dn. 9.08.2023 r. Ustalono, iż obiekt objęty wnioskiem stanowi własność Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie, reprezentowanej przez Proboszcza ks. Grzegorza Tęczę. Strona złożyła oświadczenie o rezygnacji z możliwości bycia informowanym o wszczęciu i zakończeniu prowadzonego postępowania oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy, stosownie do treści art. 10 k.p.a.

Przedmiotowy obiekt wpisany jest do rejestru zabytków do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/214/1-3 decyzją z dn. 6.10.2014 r. znak: WUOZ-B.5140.56.2014.KKP wydaną przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W związku z powyższym badania konserwatorskie oraz prace konserwatorskie i restauratorskie, a także wszelkie działania, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wymagają uzyskania pozwolenia Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Po przeanalizowaniu przedłożonego programu działań stwierdzono, iż będą one polegały m.in. na: badania: wykonaniu szczegółowych odkrywek stratygraficznych; prace konserwatorsko-restauratorskie: demontażu obiektów i przewiezieniu ich do pracowni konserwatorskiej; oczyszczeniu; przeprowadzeniu dezynfekcji i dezynsekcji; usunięciu przemalowań do czarnej monochromii z II poł. XIX w. i uszkodzonych warstw technologicznych; wykonaniu napraw stolarskich; przeprowadzeniu impregnacji najbardziej destruowanych elementów drewnianych; uzupełnieniu i rekonstrukcji warstw technologicznych oraz elementów snycerskich; montażu obiektu w kościele.

Zrealizowanie przez wykonawcę zaproponowanego zakresu prac konserwatorskich pozwoli powstrzymać postępujące procesy destrukcyjne i zlikwidować ich skutki, przywracając obiektowi należyty stan zachowania oraz pełnię jego wartości artystycznej. Co więcej, odsłonięcie historycznej monochromii z II poł. XIX w. wprowadzi harmonię wśród elementów wyposażenia kościoła, a także podniesie walory ekspozycyjne jego wnętrza.

Mając na uwadze cytowane na wstępie niniejszej decyzji przepisy Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które w związku z tego typu pracami nakładają na właściciela obiektu zabytkowego obowiązek uzyskania pozwolenia na ich wykonanie od Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, należało orzec jak w rozstrzygnięciu.

Pouczenie

- Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za pośrednictwem Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art. 127 § 1 i 2, art. 129 § 1 i 2 k.p.a.);
- W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez stronę, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 1 i 2 Kpa);
- Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem strony lub jeżeli strona zrzekła się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 Kpa).
- Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków stwierdza wygaśnięcie decyzji, jeżeli decyzja została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona nie dopełniła tego warunku (art.162 § 1 pkt 2 k.p.a.);

- Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków uchyli decyzję, jeżeli została ona wydana z zastrzeżeniem dopełnienia określonych czynności, a strona nie dopełniła tych czynności w wyznaczonym terminie (art.162 § 2 k.p.a.);
- Obowiązki nałożone na mocy decyzji w razie ich niewykonania podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r., poz. 479) w trybie właściwym dla egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym (możliwe jest nałożenie grzywny w celu przymuszenia);
- Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a pozwolenie cofnięte lub zmienione w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań określonych w pozwoleniu, wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (podstawa: art. 47 u.o.z.o.z.);
- Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków może, w przypadku stwierdzenia, że prace zostały wykonane w sposób odbiegający od zakresu i warunków pozwolenia, wydać decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub nałożyć obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazanym sposób i określonym terminie (art. 45 u.o.z.o.z.).
- Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500000 zł (art. 107d ust. 2 u.o.z.o.z.);
- W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 1 pkt 2 k.p.a.);
- Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 Kpa);
- Decyzja niniejsza nie zwalnia z konieczności posiadania innych zezwoleń wymaganych prawem;

Aleksandra Stępień

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków

Opłatę skarbową za wydanie decyzji- pozwolenia w wysokości 82 zł uiszczono na rachunek nr 50 1240 1037 1111 0011 0925 0073 – ustawa o opłacie skarbowej z dn. 16. 11. 2006 r

Załączniki:

1. Program prac

Otrzymują:

- ① Adresat
2. a/a

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezji Radomskiej, ul. Małczewskiego 1, 26-600 Radom

Sprawę prowadzi:

Natalia Kubiak – Inspektor Wydział Zabytków Ruchomych i Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Tel. (42) 635 80 04

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Ambony i chrzcielnice z kościoła p.w. Wniebowzięcia N.M.P. w Sławnie.

Autor Programu Prac Konserwatorskich

mgr Jakub Bałtowski

OPOCZNO 2020

- **Wnioski i założenia konserwatorskie**

Celem prac konserwatorskich jest umocnienie konstrukcji obiektów i przywrócenie w miarę możliwości pierwotnych wartości artystycznych. Przez przywrócenie pierwotnych wartości artystycznych należy rozumieć odtworzenie ich wyglądu z czasów jego powstania tj. z XVIII w. W związku z powyższym założeniem należy liczyć się ze zmianą kolorystyki - przywrócenie pierwotnego blasku i kolorytu złocień, zmiana zasięgu złocień. Wykonane przez konserwatora Jana Dobrzyńskiego w 2013 roku wstępne odkrywki wykazały istnienie I warstwy chronologicznej polichromii w kolorze czarnym.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

- **Konstrukcja**

Wykonana z drewna sosnowego znajduje się w złym stanie technicznym. Przede wszystkim występują charakterystyczne dla tego typu obiektów uszkodzenia powstałe na skutek osłabienia połączeń stolarskich (mikrobiologiczny rozkład kleju stolarskiego), wieloletniej działalności owadów, zniszczenia powstałe na skutek oddziaływania wilgoci, oraz uszkodzenia mechaniczne widoczne zwłaszcza w miejscach łączeń płyt, oraz tzw. "osiadania" konstrukcji pod wpływem ciężaru własnego. Wymaga to wykonania typowych, dla skali tego obiektu, prac stolarsko - konserwatorskich, wzmacniających i stabilizujących. Osobnym problemem jest skuteczne wykonanie prac dezynfekcyjnych mających na celu zniszczenie owadów żerujących głównie na wykonanych z drewna lipowego elementach dekoracyjnych prospektu. Stwierdzono, że drewno zostało zaatakowane, przez kołatka (Anobium punctatum).

- **Aplikacje rzeźbiarskie**

Wykonane z drewna lipowego znajdują się w bardzo złym stanie technicznym. Większość aplikacji jest mocno zniszczona przez drewnojady. Stwierdzono, że drewno zostało zaatakowane, przez co najmniej dwa rodzaje owadów: kołatka (Anobium punctatum). Widoczne są aktywne (żywe) larwy kołatka.

Podstawowym zadaniem jest skuteczne wykonanie prac dezynfekcyjnych mających na celu zniszczenie owadów.

- **Grunty**

Obecnie ambona i chrzcielnica jest w kolorze zielonym i brązowo-czerwonym, marmoryzowany. Na podstawie wykonanych odkrywek stwierdzono istnienie I warstwy chronologicznej polichromii w kolorze czarnym. Na wszystkich licowych powierzchniach konstrukcyjnych, oraz rzeźbionych aplikacjach znajdują się grunty kredowo-klejowe. Są to grunty wykonane w II połowie XIX w. podczas odnawiania obiektów. W czasie tych prac usunięto całkowicie oryginalne grunty wraz ze złoceniami i polichromią.

- **Złocenia**

Stwierdzono istnienia I warstwy chronologicznej złocen wykonanych złotem płatkowym w technice złocenia pulmentowego. Na podstawie analizy makroskopowej użytych materiałów można jednoznacznie stwierdzić, że istniejące złocenia nie są oryginalne i zostały wykonane w II połowie XIX w. podczas odnawiania. W czasie tych prac usunięto całkowicie oryginalne grunty wraz ze złoceniami i polichromią. W późniejszym czasie, wszystkie elementy złoczone złotem płatkowym, zostały pokryte szlagmetalem, po uprzednim przeszlifowaniu i pokryciu gruntem olejnym. Jako zadawalający, stan zachowania oryginalnych złocen można określić na ok. 15-20%.

Na podstawie wykonanych wstępnych odkrywek można stwierdzić występowanie następujących warstw stratygraficznych;

- I. Drewno sosnowe i (lub) lipowe
- II. Warstwa gruntująca kredowo-klejowa
- III. Warstwa pulmentu
- IV. Warstwa złota płatkowego
- V. Warstwa podkładu olejnego kremowego
- VI. Szlagmetal (i złotol)

- **Polichromia**

Stwierdzono istnienia I warstwy chronologicznej polichromii w kolorze czarnym. Jest to polichromia wykonana w II połowie XIX w. podczas odnawiania. W czasie tych prac usunięto całkowicie oryginalne grunty wraz ze pierwotnymi złoceniami i polichromią. Na podstawie wykonanych, wstępnych odkrywek można stwierdzić występowanie następujących warstw stratygraficznych;

- I. Drewno sosnowe i (lub) lipowe
- II. Warstwa gruntująca kredowo-klejowa
- III. Warstwa temperowa granatowa
- IV. Warstwa temperowa czarna
- V. Warstwa podkładowa olejna kremowa
- VI. Warstwa współczesna - marmoryzacji olejna zielona i ceglasta.

Pierwotnie użyte materiały (na podstawie analizy makroskopowej)

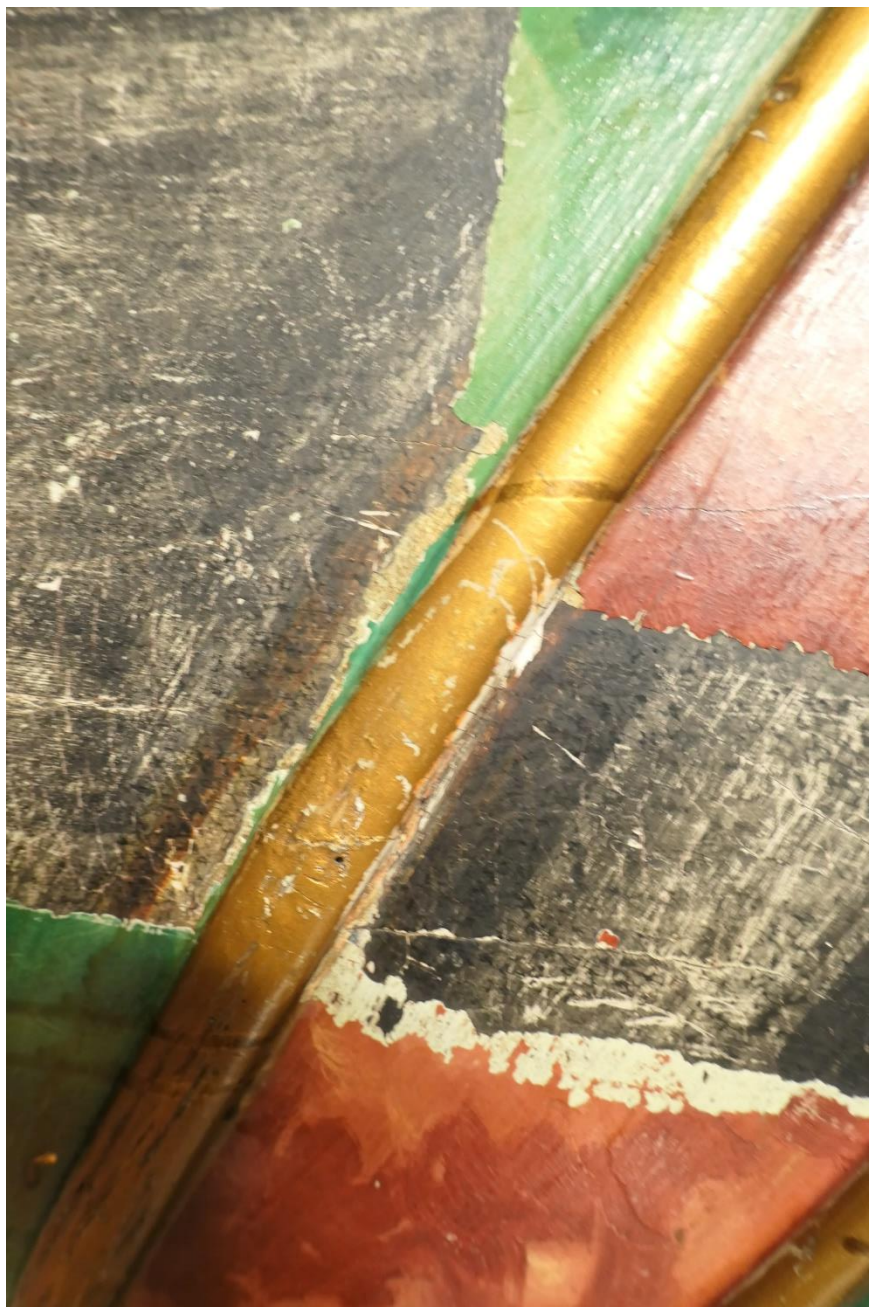
1. Drewno sosnowe
2. Drewno lipowe
3. Klej glutynowy
4. Kreda
5. Gwoździe stolarskie stalowe
6. Elementy metalowe
7. Szlagmetal
8. Szelak
9. Farba olejna
10. Złoto

Ambona- widok ogólny

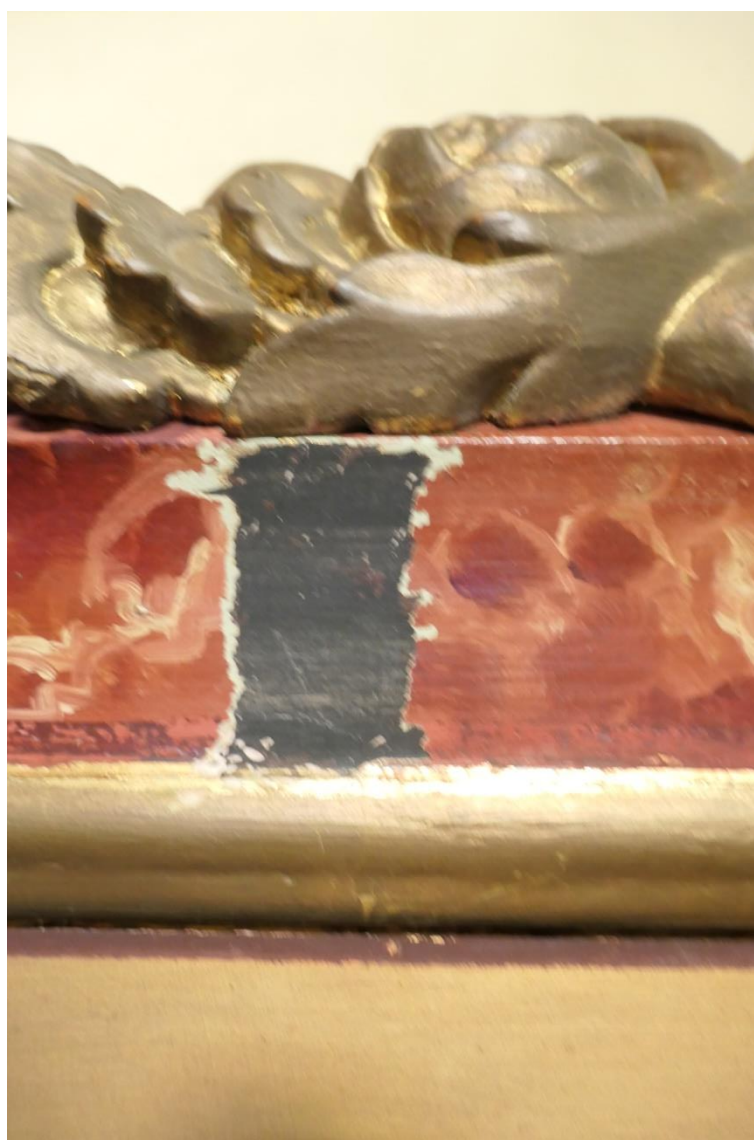

Chrzcielnica- widok ogólny

Ambona- odkrywka na balustradzie

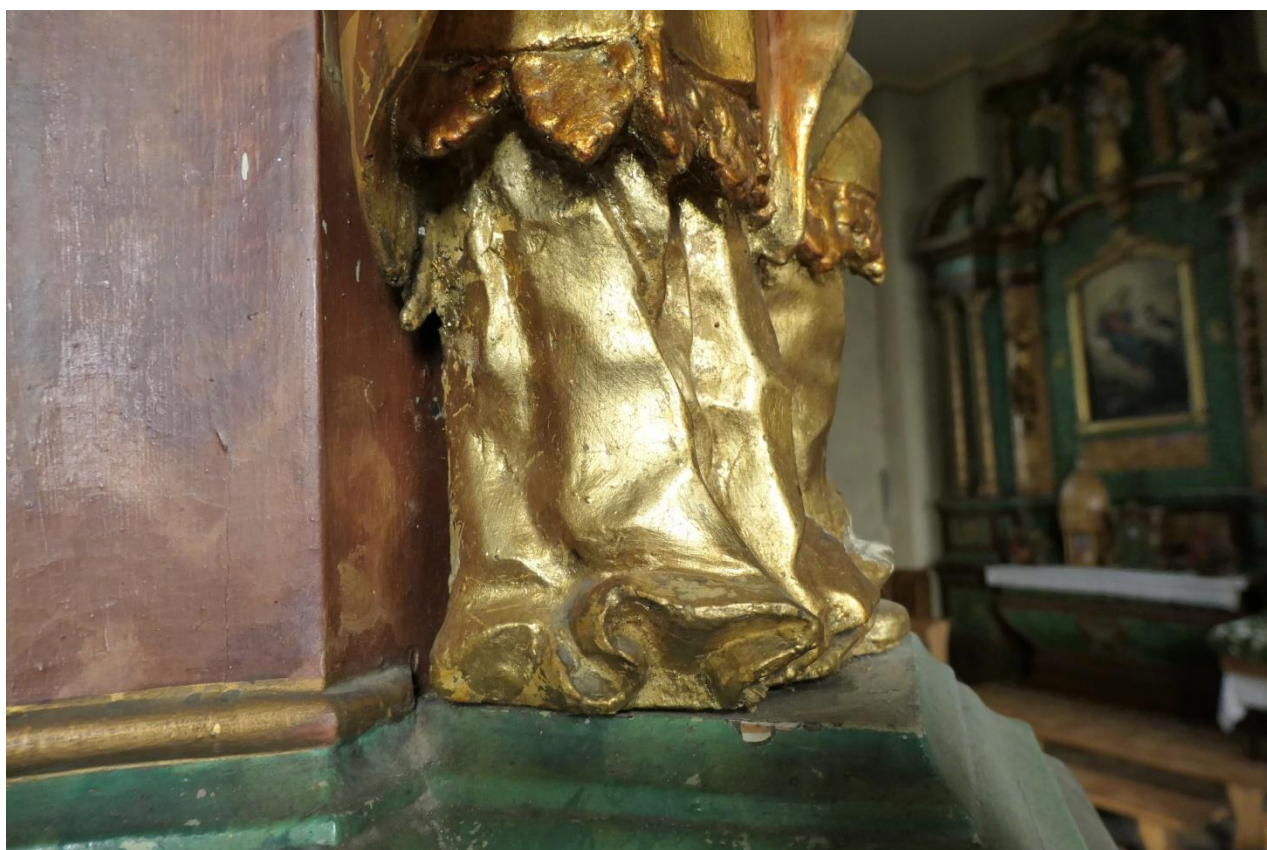
Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką	Grubość warstwy
I.	I	Drewno sosnowe	
II.	I	Zaprawa kredowo klejowa	
III.	II	Warstwa barwna czarna	Cienka < 0,15 mm
IV.	II	Warstwa barwna czarna, XIX w	Cienka < 0,1 mm
V.	V	Warstwa barwna kremowa, olejna	Gruba < 0,5 mm
VI.	VI	Warstwa goldmetalowa – mosiądz w płatkach	Gruba < 0,5 mm

Ambona-odkrywka na korpusie

Nr warstwy	Faza chronologiczna	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką	Grubość warstwy
I.	I	Drewno sosnowe	
II.	I	Zaprawa kredowo klejowa	
III.	II	Warstwa barwna czarna	Cienka < 0,15 mm
IV.	II	Warstwa barwna czarna, XIX w	Cienka < 0,1 mm
V.	V	Warstwa barwna kremowa, olejna	Gruba < 0,5 mm
VI.	VI	Warstwa goldmetal – mosiądz w płatkach	Gruba < 0,5 mm

ZŁOCENIA

Nr warstwy	Faza chronologi	Charakterystyka warstwy łącznie z ewentualną identyfikacją techniki i kolorystyką	Grubość warstwy
I.	I	Drewno sosnowe	
II.	I	Zaprawa kredowo klejowa	
III.	II	Pulment kolor czerwono-brązowy – XIX w	Cienka < 0, 15 mm
IV.	II	Złoto płatkowe – XIX w	Cienka < 0,1 mm
V.	V	Warstwa barwna kremowa, olejna- XX w	Gruba < 0,5 mm
VI.	V	Warstwa goldmetal – mosiądz w płatkach -XX w	Gruba < 0,5 mm

Proponowane postępowanie konserwatorskie

- Całkowity demontaż obiektów– tylko ten sposób można dotrzeć do odwrocia, ocenić stan zachowania konstrukcji, skutecznie wykonać zabiegi dezynfekcyjno-dezynsekcyjne i konserwatorskie. Demontaż stwarza jedyną okazję wykonania konstrukcyjnych prac konserwatorskich niemożliwych do wykonania od strony licowej.
- Przewiezienie ww. elementów do pracowni.
- Odkurzanie konstrukcji odkurzaczem przemysłowym, zwłaszcza jego wewnętrznych elementów.
- Wykonanie szczegółowych odkrywek - opracowanie skutecznego sposobu usuwania przemałowań i zabrudzeń znajdujących się na licowych powierzchniach polichromowanych, oraz złożonych. Ustalenie pierwotnej kolorystyki z uwzględnieniem wniosków wynikających z wykonanych wcześniej konserwatorskich prac badawczych.
- Usunięcie przemałowań i gruntów w sposób mechaniczny i chemiczny, w zakresie potrzebnym do uzupełnienia i rekonstrukcji złoceń.

- Prace dezynfekcyjne i dezynsekcyjne – wszelkie aplikacje zdjęte obiektów będą poddane działaniu środków chemicznych w szczelnych komorach foliowych. Konstrukcja ołtarza zostanie potraktowana odpowiednim środkiem chemicznym zarówno od odwrocia jak i od lica, po usunięciu przemalowań a następnie szczelnie owinięta folią na czas karencji środka chemicznego.
- Prace stolarsko – snycerskie będą polegały na wzmocnieniu i uzupełnieniu konstrukcji, wstawianiu tzw. fleków w miejscach pęknięć płyt i konstrukcji, sklejeniu na nowo osłabionych połączeń stolarskich. Uzupełnienie snycerki; ewentualne nasycenie elementów osłabionych (żywicą chemoutwardzalną.
- Prace stolarsko – snycerskie przy aplikacjach będą polegały na wstawianiu tzw. fleków w miejscach pęknięć i ubytków.
- Nasycenie zdestruowanego działalnością owadów drewna rzeźb i aplikacji żywicą Paraloid B72, lub żywicą chemoutwardzalną.
- Rekonstrukcja zaprawy.
- Aranżacja i rekonstrukcja złocień.
- Aranżacja i rekonstrukcja polichromii.
- Scalenie kolorystyczne.
- Przewiezienie elementów chrzcielnicy i ambony do kościoła w Sławnie
- Montaż

Omówienie technologii i proponowanych do zastosowania materiałów

Przemalowania będą usuwane mechanicznie, oraz za pomocą środków chemicznych, takich jak rozpuszczalniki organiczne, czy też środki do spulchniania starych warstw farby.

Grunty będą usuwane w sposób mechaniczny po wcześniejszym ich zmięczeniu.

Do dezynfekcji i dezynsekcji zostaną użyte prep. „ Xirein „ i „ Hylotox „

Prace ciesielsko-stolarskie przy konstrukcji obiektów prowadzone będą techniką zbliżoną do oryginalnej, zastosowanej podczas ich budowy – w miarę potrzeb odtwarzane będą oryginalne połączenia stolarskie.

Wszystkie uzupełnienia stolarsko-snycerskie wykonane będą metodą wklejania tzw."fleków" z drewna tożsamego z oryginalnym. Podstawowym klejem użytym do tego typu prac będzie klej skórnny. Użycie kleju innego typu jest ograniczone ze względu na późniejsze prace pozłotnicze.

Grunty pod złocenia wykonane będą w technice kredowo-klejowej.

Wszelkie prace pozłotnicze wykonywane będą złotem płatkowym tzw. podwójnym dukatowym 23,75 karat, w technice złocenia pulmentowego na "poler" i na „mat”. Złocenia zostaną wykonane na żółtym i czerwonym pulmencie.

Nie przewiduje się użycia materiałów zastępczych (goldmetal)

Rekonstrukcję polichromii wykonane będą w technice akrylowej.

Przewidywane do zastosowania materiały;

1. Drewno sosnowe
2. Drewno lipowe
3. Xirein
4. Hylotox
5. Wkręty typu SPAX
6. Klej króliczy
7. Kreda szampańska
8. Kreda bolońska
9. Klej Rakoll
10. Damara
11. Szelak
12. Gwoździe stolarskie
13. Płótno Iniane
14. Pulment żółty "Lefranc et Bourgeois"
15. Pulment czerwony "Lefranc et Bourgeois"
16. Złoto płatkowe 80 mm x 80 mm, 23,75 karat.

OKREŚLENIE MIEJSCA WYKONYWANIA PRAC

Prace prowadzone będą w kościele w Sławnie (demontaż i montaż), oraz w pracowni, w Opocznie ul. Dworcowa 3.

TERMIN OSTATECZNEGO ZAKOŃCZENIA PRAC KONSERWATORSKICH:

31 grudnia 2024 r.

Zwieńczenie ambony

Chrzcielnica- stan zachowania

Ambona-schody – stan zachowania

Ambona-schody – stan zachowania

Bezstylowe przemalowania wykonane farbą ftalową

Grunty oraz przemalowania – stan zachowania

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99

Łódź, 23-08-2023 r.

WUOZ-ZRR.5144.106.2023.NK

Parafia Rzymskokatolicka pw.
Wniebowzięcia NMP
pl. Kościelny 8
26-332 Sławno

POZWOLENIE NA PROWADZENIE PRAC KONSERWATORSKICH, RESTAURATORSKICH I BADAŃ KONSERWATORSKICH PRZY ZABYTKU WPISANYM DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Na podstawie art. 6 ust. 1, pkt 2 lit a; art. 7 pkt 1; art. 36 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 3 i 5, w związku z art. 89 pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840, ze zm.; dalej: u.o.z.o.z.) i z § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków z dnia 2 sierpnia 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775; dalej: k.p.a.)

po rozpatrzeniu wniosku: Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie, pl. Kościelny 8, 26-332 Sławno

o udzielenie pozwolenia: na prowadzenie badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowej chrzcielnicy i ambonie z kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków pozwala

Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie na prowadzenie badań konserwatorskich oraz prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowej ambonie i chrzcielnicy z II poł. XVIII w. z kościoła parafialnego w Sławnie, wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/119/11-12 decyzją z dn. 9.11.1981 r. znak: KL.IV-5330/14/81 wydaną przez Urząd Wojewódzki w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział Kultury i Sztuki, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, polegających na przeprowadzeniu badań konserwatorskich oraz kompleksowej konserwacji i restauracji ww. obiektów, zgodnie z załączonym do wniosku programem opracowanym przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki mgr Jakuba Bałtowskiego pt. *Program prac konserwatorskich ambony i chrzcielnicy z kościoła p.w. Wniebowzięcia N.M.P. w Sławnie*, stanowiącym załącznik do niniejszej decyzji, oznaczonym pieczęcią urzędową organu.

Termin ważności pozwolenia: 31.01.2025 r.

Parafia Rzymskokatolicka
pw. Wniebowzięcia NMP
Plac Kościelny 8
26-332 Sławno k. Opoczna
tel. 44 757 16 16

PROBOSZCZ
ks. kan. Grzegorz Tęcza

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź, tel.: 42 631 78 92, fax: 42 630 17 83
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
www.wuoz-lodz.pl

Administratorem danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.wuoz-lodz.pl lub pod numerem telefonu: 42 631 78 92.

Pozwolenie niniejsze udzielone zostaje na następujących warunkach:

Art. 36 ust. 3 u.o.z.o.z oraz § 12 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków z dnia 2 sierpnia 2018 r. (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81):

1. Warunkiem wydania niniejszej decyzji jest obowiązek kierowania pracami konserwatorskimi i badaniami albo samodzielnego wykonywania tych prac i badań przez osoby spełniające wymagania o których mowa w art. 37a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dalej: u.o.z.o.z.);
2. Należy przekazać Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac albo badań, a w toku prac albo badań na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w punkcie 1. niniejszych warunków: a) imię, nazwisko i adres osoby, o której mowa w pkt 1, b) dokumenty potwierdzające spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a u.o.z.o.z., c) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 1, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo badaniami albo samodzielnego ich wykonywania;
3. Warunek sformułowany w pkt. 2 uważa się za spełniony w przypadku kierowania ww. badaniami albo samodzielnego ich wykonywania przez osobę wskazaną we wniosku o udzielenie pozwolenia i posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37a u.o.z.o.z., o ile do wniosku zostały dołączone wymienione w pkt. 2 dokumenty i informacje.
4. Należy niezwłocznie zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku;
5. Należy zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie podjęcia niżej wymienionych czynności przynajmniej 3 dni przed przystąpieniem do ich realizacji:
- rozpoznanie obiektów, przed przystąpieniem do usuwania wtórnych nawarstwień;
Po rozpoznaniu każdego z ww. obiektów należy zwołać komisję konserwatorską;
6. Szczegółowe kwestie formalne i merytoryczne nie rozwiązane w programie załączonym do wniosku o udzielenie niniejszego pozwolenia wymagają rozstrzygnięcia na piśmie w porozumieniu z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
7. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, cofnięte lub zmienione w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań, prac lub innych działań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (art. 47 pkt 1 u.o.z.o.z);
8. W zakresie prowadzenia dokumentacji przebiegu prac i ich wyników zobowiązują wykonawcę do wykonywania dokumentacji fotograficznej rejestrującej poszczególne fazy prac, w sposób pozwalający na jednoznaczną identyfikację i przestrzenną lokalizację prowadzonych działań, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć;
9. Po zakończeniu prac w terminie 3 miesięcy od dnia ich zakończenia, należy przekazać do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi dokumentację konserwatorską, zgodną z standardami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., Łódzkiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków;
10. Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków uczestniczy w odbiorze częściowym i końcowym wykonanych prac, sprawdzając zgodność z udzielonym pozwoleniem.

Uzasadnienie

Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie, zwróciła się do Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o udzielenie pozwolenia na przeprowadzenie badań konserwatorskich oraz prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowej ambonie i chrzcielnicy z kościoła parafialnego w Sławnie. Wniosek z dnia 8.03.2023 r. (data wpływu: 24.03.2023 r.) był niekompletny. Został on uzupełniony dn. 9.08.2023 r. Ustalono, iż obiekty objęte ww. wnioskiem stanowi własność Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Sławnie, reprezentowanej przez Proboszcza ks. Grzegorza Tęczę. Strona złożyła oświadczenie o rezygnacji z możliwości bycia informowanym o wszczęciu i zakończeniu prowadzonego postępowania oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy, stosownie do treści art. 10 k.p.a.

Przedmiotowe obiekty wpisane są do rejestru zabytków do rejestru zabytków ruchomych pod nr B/119/11-12 decyzją z dn. 9.11.1981 r. znak: KL.IV-5330/14/81 wydaną przez Urząd Wojewódzki w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział Kultury i Sztuki, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W związku z powyższym badania konserwatorskie oraz prace konserwatorskie i restauratorskie, a także wszelkie działania, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wymagają uzyskania pozwolenia Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Po przeanalizowaniu przedłożonego programu działań stwierdzono, iż będą one polegały m.in. na:

badania: wykonaniu szczegółowych odkrywek stratygraficznych; prace konserwatorsko-restauratorskie: demontażu obiektów i przewiezieniu ich do pracowni konserwatorskiej; oczyszczeniu; przeprowadzeniu dezynfekcji i dezynsekcji; usunięciu przemalowań i uszkodzonych warstw technologicznych; wykonaniu napraw stolarskich; przeprowadzeniu impregnacji najbardziej destruowanych elementów drewnianych; uzupełnieniu i rekonstrukcji warstw technologicznych; montażu obiektów w kościele.

Zrealizowanie przez wykonawcę zaproponowanego zakresu prac konserwatorskich pozwoli powstrzymać postępujące procesy destrukcyjne i zlikwidować ich skutki, przywracając obiektom zabytkowym należyty stan zachowania oraz pełnię ich wartości artystycznej, a także podniesie walory ekspozycyjne wnętrza kościoła.

Mając na uwadze cytowane na wstępie niniejszej decyzji przepisy Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które w związku z tego typu pracami nakładają na właściciela obiektu zabytkowego obowiązek uzyskania pozwolenia na ich wykonanie od Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, należało orzec jak w rozstrzygnięciu.

Pouczenie

- Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za pośrednictwem Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art. 127 § 1 i 2, art. 129 § 1 i 2 k.p.a.);
- W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez stronę, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 1 i 2 Kpa);
- Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem strony lub jeżeli strona zrzekła się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 Kpa).
- Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków stwierdza wygaśnięcie decyzji, jeżeli decyzja została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia przez stronę określonego warunku, a strona nie dopełniła tego warunku (art.162 § 1 pkt 2 k.p.a.);
- Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków uchyli decyzję, jeżeli została ona wydana z zastrzeżeniem dopełnienia określonych czynności, a strona nie dopełniła tych czynności w wyznaczonym terminie (art.162 § 2 k.p.a.);

- Obowiązki nałożone na mocy decyzji w razie ich niewykonania podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r., poz. 479) w trybie właściwym dla egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym (możliwe jest nałożenie grzywny w celu przymuszenia);
- Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a pozwolenie cofnięte lub zmienione w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań określonych w pozwoleniu, wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (podstawa: art. 47 u.o.z.o.z.);
- Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków może, w przypadku stwierdzenia, że prace zostały wykonane w sposób odbiegający od zakresu i warunków pozwolenia, wydać decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub nałożyć obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazany sposób i określonym terminie (art. 45 u.o.z.o.z.);
- Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500000 zł (art. 107d ust. 2 u.o.z.o.z.);
- W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 1 pkt 2 k.p.a.);
- Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 Kpa);
- Decyzja niniejsza nie zwalnia z konieczności posiadania innych zezwoleń wymaganych prawem;

Aleksandra Stępień

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków

Opłatę skarbową za wydanie decyzji- pozwolenia w wysokości 82 zł uiszczono na rachunek nr 50 1240 1037 1111 0011 0925 0073 – ustawa o opłacie skarbowej z dn. 16. 11. 2006 r *N. Kubiak*

Załączniki:

1. Program prac

Otrzymują:

0. Adresat
2. a/a

Do wiadomości:

1. Kuria Diecezji Radomskiej, ul. Malczewskiego 1, 26-600 Radom

Sprawę prowadzi:

Natalia Kubiak – Inspektor Wydział Zabytków Ruchomych i Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi,
Tel. (42) 635 80 04

PRZEDMIAR

Konserwacja ambony

Lp.	Rodzaj powierzchni	Przedmiar w dm ²
1.	Powierzchnia polichromowana	1850
2.	Powierzchnia złocona i srebrzona	720
3.	Elementy płaskie i konstrukcyjne	650

Konserwacja chrzcielnicy

Lp.	Rodzaj powierzchni	Przedmiar w dm ²
1.	Powierzchnia polichromowana	1190
2.	Powierzchnia złocona i srebrzona	160
3.	Elementy płaskie i konstrukcyjne	610

Konserwacja ołtarza głównego

Lp.	Rodzaj powierzchni	Przedmiar w dm ²
1.	Powierzchnia polichromowana	4500
2.	Powierzchnia złocona i srebrzona	2550
3.	Elementy płaskie i konstrukcyjne	3900